

відсутні мотиви вчинити порушення закону, вона не бажала їх настання, поза її волею перебував свідомий допуск настання негативних наслідків від діяння, що свідчить про відсутність вини, а відтак робить неможливим притягнення до адміністративної відповідальності за даною статтею, а тому провадження у справі підлягає закриттю за п. 1 ч. 1 ст. 247 КУпАП» [6].

Недостовірне декларування (як різновид порушення вимог фінансового контролю) є одним із серйозних правопорушень у сфері запобігання корупції. Однак сучасна судова практика свідчить про значні проблеми у доведенні наявності складу таких правопорушень. Основними проблемами доказування в цій категорії справ є: складність у доведенні суб'єктивної сторони правопорушення (а саме, її обов'язкового елементу – вини у формі умислу), складність встановлення реальної вартості майна, недоліки в роботі органів, відповідальних за складання протоколів про адміністративні правопорушення та збір доказової бази. Це дозволяє зробити висновок, що ефективність механізму фінансового контролю значною мірою залежить не лише від законодавства, але й від здатності органів контролю дотримуватися процедур та збирати належні та допустимі докази. Без посилення доказової бази, удосконалення процедур перевірки та оптимізації порогів відповідальності система електронного декларування не зможе повною мірою виконувати свою антикорупційну функцію.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення 30.11.2025).
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 30.11.2025).
3. Постанова Солом'янського районного суду міста Києва від 25 червня 2025 року у справі № 760/2664/25 про адміністративне правопорушення, передбачене ч. 4 ст. 172-6 КУпАП. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128507795> (дата звернення: 30.11.2025).
4. Постанова Хаджибейського районного суду м. Одеси від 14 липня 2025 року у справі № 521/7005/25 про адміністративне правопорушення, передбачене ч. 4 ст. 172-6 КУпАП. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128830665> (дата звернення: 30.11.2025).
5. Постанова Печерського районного суду міста Києва від 05 серпня 2025 року у справі № 757/43266/20-п про адміністративне правопорушення, передбачене ч. 4 ст. 172-6 КУпАП. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131987252> (дата звернення: 30.11.2025).
6. Постанова Луцького міськрайонного суду Волинської області від 04 квітня 2025 року у справі № 161/19643/24 про адміністративне правопорушення, передбачене ч. 4 ст. 172-6 КУпАП. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126352096> (дата звернення: 30.11.2025).

УДК 657.6

ВПЛИВ АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ «ВЕЛИКОЇ ЧЕТВІРКИ» НА РОЗВИТОК НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТУ: АНАЛІТИКА ТА ОЦІНКА

Машталір К. В.

студентка 2 курсу спеціальності 071 Облік та оподаткування
Вінницький технічний фаховий коледж м. Вінниця, Україна

Фабіянська В. Ю.

к.е.н., доцент, завідувач навчально-методичної лабораторії
Вінницький технічний фаховий коледж м. Вінниця, Україна

У сучасних умовах глобалізації та інтеграції у світову економіку роль незалежного аудиту в Україні набуває все більшого значення. Одним із ключових чинників, що впливають

на формування аудиторського середовища, є діяльність міжнародних аудиторських компаній – «Великої четвірки». Їх присутність на українському ринку не лише сприяє підвищенню якості аудиторських послуг, а й визначає стандарти професійної етики, прозорості та довіри.

Хоч і український аудит почав набувати незалежності згідно із законами, що почали створюватись по зразкам ЄС, домінування «Великої четвірки» на міжнародному ринку не можливо проігнорувати. За бажання підприємців співпрацювати з міжнародними компаніями або розширювати свою фірму потребувало й звітності, якій можна було довіряти.

Звісно, українські аудитори добре справлялись з поставленими завданнями, але у Європі та інших країнах світу все ж більший вплив мають звіти аудиторських компаній «Великої четвірки». Отже, українські фірми також використовували послуги аудиту «Великої четвірки». Для більшого розуміння кількості наданих послуг «Великої четвірки» в Україні, можна продемонструвати на діаграмі зі «Звіту про аудиторську діяльність» ОСНАД (рис. 1), який відображає частку «Великої четвірки» за вартістю наданих послуг (млн грн) у 2024 році (табл.1).

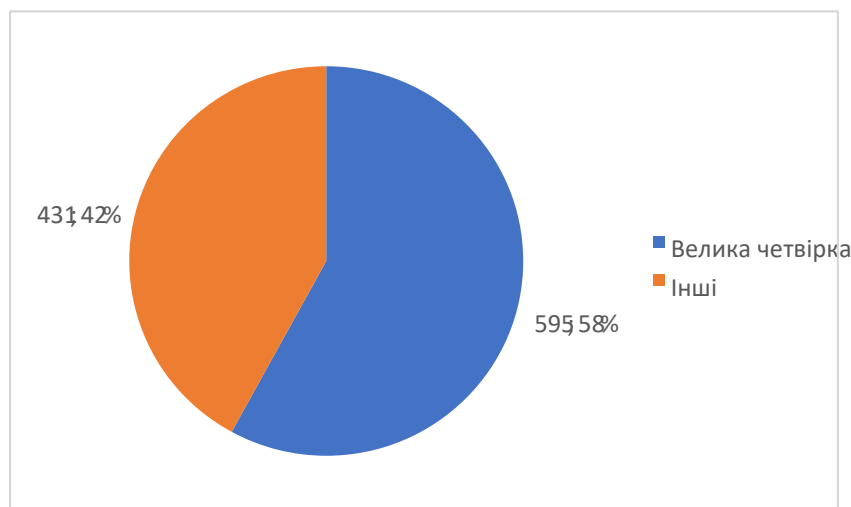

Рисунок 1. Частка «Великої четвірки» в обов'язковому аудиті фінансової звітності ПСІ за вартістю наданих послуг (млн грн), 2024 р.

Джерело: [11]

Як видно із рис. 2, з усієї вартості аудиторських послуг, які надавались в Україні в частині обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, які становлять суспільний інтерес (далі - ПСІ), 58% належить фірмам «Великої четвірки». З метою проведення динамічного аналізу вартості наданих послуг, наведемо дані у табл. 1 щодо вартості послуг у обов'язковому аудиті фінансової звітності ПСІ за 2022-2024 рр.

Таблиця 1

Динаміка частки «Великої четвірки» в обов'язковому аудиті фінансової звітності ПСІ за вартістю наданих послуг, 2022-2024 рр.

Категорія аудиторських фірм	2022		2024		Відхилення, 2024 від 2022 рр.,	
	Вартість послуг млн. грн	%	Вартість послуг млн. грн	%	млн. грн	%
Фірми «Великої четвірки»	695	58%	595	58%	- 100	0,0
Інші аудиторські фірми	496	42%	431	42%	- 65	0,0
Разом	1 191	100%	1 026	100%	- 165	*

Отже, бачимо, що «Велика четвірка» не втратила відсоток частки на ринку за доходами, але при цьому її дохід став меншим на 100 млн. грн. Проведемо такий самий аналіз, тільки з одиницями наданих послуг (рис. 2., табл. 2).

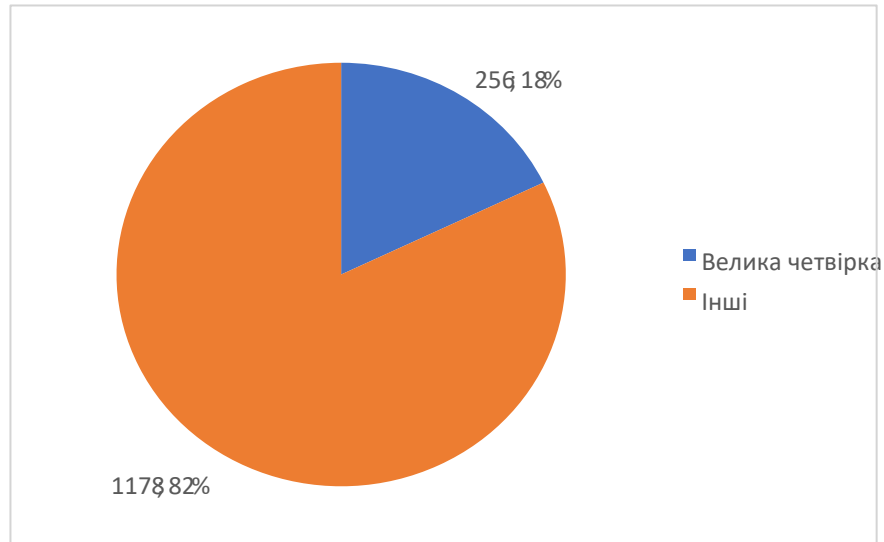

Рис. 2. Частка "Великої четвірки" в обов'язковому аудиті фінансової звітності (фінансової інформації) ПСІ за кількістю наданих послуг, од, 2024 р.

Джерело: [1]

Аналізуючи таблиці, можна помітити, що частки «Великої четвірки» в обов'язковому аудиті за вартістю та кількістю наданих послуг з часом зменшується. Звісно, 1% це не значний показник, проте він дає нам зрозуміти, що послуги компаній «Великої четвірки» є недосяжними для українських підприємців і вони схильні робити вибір в користь інших аудиторських компаній.

Таким чином, у сучасних умовах розвитку українського аудиту спостерігається паралельне співіснування двох напрямів: впливу міжнародних стандартів, зокрема фірм «Великої четвірки», та зростання ролі вітчизняних аудиторських компаній.

Послуги «Великої четвірки» можуть коштувати від 500 тисяч до 20 мільйонів гривень, ціна коливається в залежності від обсягу та складності роботи. Для порівняння, українські аудиторські компанії пропонують свої послуги за цінами, які більш ніж вдвічі менше – від 20 тисяч до 200 тисяч гривень [2].

Таблиця 2

Динаміка частки «Великої четвірки» в обов'язковому аудиті (фінансової інформації) ПСІ за кількістю наданих послуг, од, 2024 р.

Категорія аудиторських фірм	2022		2024		Відхилення 2024 від 2022 рр.	
	Кількість наданих послуг, од.	%	Кількість наданих послуг, од.	%	Відхилення	
					од.	%
Фірми «Великої четвірки»	373	19%	256	18%	117 /1%	-1
Інші аудиторські фірми	1609	81%	1178	82%	431 /1%	1
Разом	1 982	100%	1 434	100%	548 /1%	*

Хоча «Велика четвірка» зберігає домінуючу позицію за вартістю наданих послуг, її частка за кількістю виконаних аудитів поступово зменшується, що свідчить про поступове

посилення позицій українських аудиторів. Висока вартість послуг провідних міжнародних компаній змушує багато підприємств надавати перевагу більш доступним вітчизняним фірмам, що сприяє розвитку національного аудиторського ринку. Усе це вказує на поступову диверсифікацію аудиторського середовища України та зростання довіри до місцевих фахівців.

Список використаних джерел

1. Звіт про стан аудиторської діяльності в Україні. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. URL: <https://www.apob.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/Звіт-про-стан-аудиторської-діяльності-в-Україні.pdf> (дата звернення: 05.12.2025).
2. Аудиторська компанія: ваш ключ до фінансової прозорості та надійності. URL: <https://prazdnikko.com/cikavosti/auditorska-kompanija.html> (дата звернення: 05.12.2025).

УДК 35.073.5:330.341.1

ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ГРОМАДАМИ: СИНЕРГІЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ, БЕЗПЕКИ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Ортіна Г. В.

доктор наук з державного управління, професор,
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0266-740X>

Стратегічне управління громадами у сучасних умовах набуває нового змісту, оскільки поєднує три ключові виміри — цифрову трансформацію, безпекову стійкість і принципи сталого розвитку. Воєнний стан, масштабні руйнування інфраструктури, зміна соціальної структури територіальних громад, міграційні процеси та необхідність повоєнної реконструкції створюють потребу у впровадженні інноваційних моделей публічного управління, що базуються на доказовості, високому рівні цифрової інтегрованості та орієнтації на довгострокову стійкість.

В останні роки дослідження показують, що громади, які поєднують цифрові рішення, комунікаційний менеджмент, ESG-підходи та механізми управління безпекою, демонструють кращі результати у відновленні територій, залученні інвестицій та підвищенні довіри населення [1]. У цьому контексті важливою є синергія управлінських рішень, коли цифровізація не лише підсилює ефективність, а й стає інструментом прозорості, громадської участі та контролю.

Цифрові STEAM-технології, як зазначено у дослідженні авторки, виступають основою для модернізації міських просторів, моніторингу екологічних та інфраструктурних показників, управління ресурсами та прийняття рішень на основі даних [2]. Впровадження сенсорних систем моніторингу, цифрових карт ризиків, платформ для управління мобільністю та безпекою, систем відеоаналітики, відкритих даних дозволяє громадам оперативно реагувати на надзвичайні ситуації, проводити прогнозування ризиків та планувати стратегічні сценарії розвитку.

Одним із ключових сучасних напрямів стратегічного управління є інтеграція ESG-принципів (Environmental, Social, Governance) у діяльність органів місцевого самоврядування. ESG-комунікації, як показано у науковій статті авторки, виступають інструментом координації між владою, громадськістю та бізнесом, забезпечуючи прозорість, підзвітність та підтримку регіональних програм розвитку [3]. Використання ESG-матриці дозволяє громадам формувати політику з урахуванням екологічних ризиків, соціальних потреб та управлінської відповідальності, що є особливо актуальним у процесі повоєнного відновлення.